

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

U. G. I. R.-ul trezit la realitate. — Reflexiuni la articolul „Sunt camerele profesionale instituțiuni inutile. — Situația. — Proiectul de lege contra cametei. — † Vasile C. Osvadă. — Bibliografie. Cehoslovacia (1918—1930) problemele valutare și organizarea Băncii Naționale Cehoslovace — *Cronica*: Un comunicat al Băncii Naționale. Banca Națională pentru reducerea dividendelor. Schimbări în conducerea Băncii Agrare Cluj. Sporiri de capitaluri sociale. Banca agriculturii românești. Uzinele de fier Reșița. Tariful telefoanelor.

U. G. I. R.-ul trezit la realitate.

Afirmasem în prim articolul nostru de anul nou, că din marea suferințelor noastre trebuie să fâșnească o idee fecundă, o idee regeneratoare. Spusesem acest lucru nu pentru a recurge la retorism ieftin, ci fiindcă aceea afirmațiune era expresia unei convingeri adânci. Ori cât de mult am suferit noi Românii pentru această țară, nu vom suferi îndeajuns pentru a răsplăti fericirea de a ne număra azi între cetățenii liberi ai unui stat național al nostru. Sufletele noastre pline de grațitudine, nu-s capabile de revoltă, din pricina unor suferinți trecătoare, ci acestea trebuie să ne dea imbold ca să ne facem datoria întreagă față de țară. În sacrificiile ce le aducem, să nu căutăm a găsi motive de ură și zavistie, ci să avem în vedere, că sunt făcute pentru țară. Că ele trebuiau evitate este altă chestie, și dacă ele au dat peste capul nostru, vina nu e a țării, ci e a partidelor politice și-n prima linie a noastră, fiindcă am lăsat ca n cadrelor

acestor partide să se cultive, spiritul gheșeftăresc, care a dat teren de activitate futuror neisprăviților și a elementelor incapabile de a desfășura o muncă serioasă.

Aceste gânduri ne stăpânesc, cefind vestea, că dl Ing. C. Bușila, președintele Uniunii Generale a Industriașilor Români, în ședința recentă a Comitetului central al acestei puternice organizațiuni profesionale, a avertizat pe membrii ei, cu cuvintele:

„Pentru a rezolva azi problema încurajării industriei naționale, trebuie să facem primul pas, acel al așezării industriei românești, în condițiuni de normală funcționare. Numai în ziua, când ne vom găsi în condițiuni de existență industrială, la fel cu acele ale industriei străine, se vor putea aprecia avantajele pentru încurajarea industriei naționale. Și în politica, ce trebuie dusă în această direcțiune, se va stabili cari sunt industriile, cari merită, sau cari necesită *dispozițiunile speciale de încurajare, în cadrul intereselor economiei naționale*” („Argus” No. 5321.)

Cu alte cuvinte președintele U. G. I. R.-ului recunoaște în fine, că protecția industriei naționale trebuie făcută după criteriile economiei naționale ale țării întregi, — nu ca și până aci. — Prin legături permise și nepermise, înainte de a se fi înființat cutare industrie națională, se ridicau barierele vamale în forma

taxelor vamale de import extrem de exagerate, pentru a împiedeca intrarea mărfurilor ieftine din străinătate; iar din profituri stoarse din sudoarea consumatorilor s'au distribuit dividende, și mai ales tantieme grase. Dacă s'ar fi întrebuițat acele profituri pentru dezvoltarea industriilor protejate, am avea azi, după 10 ani de protecții, industrii capabile de concurență cu acele din străinătate; dar spre paguba economiei naționale acele profituri, provenite din spoliarea publicului consumator, au fost aproape toate distribuite în tantieme pe seama Consiliilor de Administrație și a directorilor. Astfel d. e. „Reșița“ a distribuit anual tantieme de mai multe milioane unui singur administrator delegat ori director, iar pentru plățirea dividendelor trebuiau să aștepte acționarii cu lunile. De aceea cursul acțiilor acestei puternice societăți au scăzut sub valoarea lor nominală, prin ceace au fost păgubiți acționarii și a fost usurpat spiritul de participare la subscripțiuni de acții. Și una și alta sunt efecte extrem de primejdioase, mai ales azi când atâtea societăți, anonime se dau peste cap.

Politica economică neghioabă dusă de Stat până acum, a dat rezultatele deplorabile ale crizei rușinoase de azi; fărâșimea a fost sărăcită prin taxele de export, iar restul populației, a fost sărăcit, prin taxele de import. Toate partidele politice, voind să lingusească voful universal, au evitat recurgerea la impozite directe, în schimb au sporit pe cele indirecte, fiindcă, pe acestea nu le observă toată lumea. În acest chip au ajuns finanțele Statului, în halul, din care nu mai pot ieși, decât cu sacrificarea celei mai neajutorate clase sociale, a funcționarilor.

Recunoașterea realității de către președintele U. G. I. R.-ului este un semn bun pentru îndreptare. Și dacă acel avertisment îl punem cu seria de consfățuirii, ale reprezentanților industriilor,

convocate de dl. Ministru Manoilescu la Ministerul Industriei și al Comerțului, putem concluda că ieftinirea produselor industriale va deveni în scurt timp o realitate. De aceea întimpinăm cu deosebită bucurie știrea despre declarațiile autorizate ale dlui Ing. Bușila.

Marsyas.

Reflexiuni la articolul „Sunt camerele profesionale instituțiuni inutile“.

De **Dr. Octavian Sgiimbea**
director la Banca Centrală, Cluj.

În articolul meu „Decongestionarea contribuabililor și economii bugetare“ căruia Onor. Redacțiune a Revistei Economice a binevoit să-i dea loc cu toată sollicitudinea în coloanele sale, am tratat în mod urban tema ce am pus. Am susținut că contribuabilul trebuie ușurat și totodată trebuie făcute economii bugetare. M'am oprit în special la adiționalul de 1%, ce se încassează pe lângă veniturile comerciale și industriale în favorul Camerelor de comerț și industrie și la contribuțiunile statului pentru Camerele agricole.

Am menționat că numai puține din Camerele de comerț și industrie s'au ridicat la adevărata valoare, din care motiv sunt de credința, că adiționalul să se reducă sau suprima, iar susținerea Camerelor de comerț și industrie să se lase inițiativei particulare, în care caz numărul lor se va reduce, asemenea regia se vor reorganiza, se vor acomoda la cheltueli în cadrele unor contribuțiuni reduse și se va ușura situația contribuabilului care se simte prea apăsat. Ce privește Camerele agricole am susținut, că pot fi trecute și încorporate în organizația județiană, prin ce asemenea s'ar face economii și ușurări de impozite. Prin nici un cuvânt, prin nici o frază nu am arătat, că Camerele de comerț și industrie ar fi inutile și superflue, nici nu am dat părere pentru suprimarea lor, am fost și sunt pentru selecționarea lor și pentru ridicarea la un rol de factori îndrumători în materie de comerț și industrie.

Părerile mele au fost bine primite de multă lume și mi-au sosit nenumărate aderențe și aprobări, iar Onor. Redacțiune a Revistei Economice prin notele sale redacționale a fost în asentimentul meu fără intenția de a supăra pe cineva.

S'a găsit totuși un „Secretar de Cameră de comerț și de industrie“ anonim, care s'a simțit îndemnat să ia în apărare Camerele de comerț și de agricultură, față de un atac ce n'a avut loc. În Nr. 50 din a. trecut al Revistei Economice la articolul meu anterior mi-a adus învinuirea gratuită, că eu aş pleda pentru suprimarea camerelor de comerț. În loc să fi dat un răspuns la articolul meu, argumentat cu vre-o zece puncte în care să arate meritele Camerelor de comerț și industrie, în loc de un anuar, un istoric al Camerelor și activității lor de 10 ani de după Unire, acest secretar vine cu persiflări la adresa celor de alte păreri în această chestiune.

Pe calea aceasta nu-l votu urma. În modul acesta nu se discută chestiuni de principiu.

Suprimarea sau reducerea aditionalului de 1% pe lângă venitul comercial și industrial, sau schimbarea destinației acestuia, dlui secretar i se pare o imposibilitate. Câte imposibilități de ordin economic am avut prilej să vedem după războiu și pe lângă toate urmările lor nefaste le-am suportat. Se putea oare înainte cu câțiva ani prevedea sub titlul de economii bugetare și ușurare de impozite suprimarea a zeci de școli secundare, ridicate și organizate cu atâta cheltuielă, suprimare de oficii importante, reducere de salarii la funcționarii de stat în măsură atât de importantă și altele? „Not bricht Eisen“. Experiența ultimilor ani ne arată cum e nevoie să se aplice aceasta zicală, trecându-se peste multe considerente.

Cred că vom ajunge să vedem revizuirea sistemului de dare și atunci vom asista și la revizuirea aditionalului. Chiar și azi un plebiscit între membrii camerelor de comerț, nu știu dacă ar obține o majoritate pentru menținerea aditionalului, sau ar fi pentru introducerea unor taxe convenționale, cari să reorganizeze Camerele pe baza unei regii mai mici cu mai puțin fast.

Situația.

Frământările din sânul guvernului, cari în ultimul timp se manifestează destul de pronunțat, dovedesc că partidul național-tărănesc nu este o unitate bine înghegată. Zi de zi ies tot mai mult la iveală deosebiri de concepții și de interese dintre ramura națională și țărănistă.

Orice s'ar întreprinde întâmpină greutăți când se ajunge la împărțirea rolurilor. Cu deosebire se observă în ținuta ramurei țărăniste o teamă ca nu cumva la împărțirea bunătăților să primească mai puțin de jumătate. Începând dela

alegerea dlui Sărățeanu ca înalt regent solidaritatea țărănistă nu odată a făcut chestie de încredere din echilibrul de forțe. De pe urma acestor frecături și lucrături acei cari au suferit mai mult, sunt vechii conducători ardeleni din gruparea națională. Rând pe rând aproape toți au trebuit să se retragă dela oala cu carne.

Pe lângă aceste neajunsuri subsăpa adânc temelia partidului național-țărănesc și deosebirile de trai și vederi ale conducătorilor.

Dacă vom cerceta starea socială și economică a țării vom vedea o enormă deosebire între situația ținuturilor din fosta Austro-Ungarie și vechiul Regat.

În Banat și Ardeal: la șes vom găsi gospodării bine organizate pentru cultura cerealelor, legumelor, semințelor etc., la munte și deal se află crescătorii de vite și moșii, cu pomi fructiferi destul de bine înzestrate. Iar peste tot curțile oamenilor bine îngădite, grajduri și șoproane bine și apoi câte o grădiniță cu zarzavaturi și alte legumării necesare bucătăriei.

În jurul acestor gospodării în decursul timpului și potrivit nevoilor s'au dezvoltat întreprinderile financiare, comerciale și industriale necesare. Toate din inițiativă și cu capital privat.

Administrația ce există fără a se impune prin gesturi brutale și forțări se bucura de cea mai mare autoritate.

În astfel de condițiuni s'au născut și muncii conducătorii ardeleni.

Nu cred să-i treacă prin gând vre-unui conducător din Ardeal, ca prin legi și organizații de stat să schimbe sau să împiedece în funcțiunea lor normală aranjamentele economice arătate mai sus.

Nu tot asemenea este situația în vechiul Regat. Acolo pe lângă aceea că gospodăriile rurale sunt mai slabe, întreprinderi financiare, comerciale și industriale din inițiativă privată și în strânsă legătură cu acestea nu prea sunt, și nici nu au posibilități de dezvoltare, cu deosebire acuma nu, când politicianismul se amestecă în toate și caută să acapareze totul. Lucrurile nu pot sta pe loc. O posibilitate de dezvoltare trebuie să li se asigure acestora.

Și aici este tocmai buclucul, oricât de amănunțit am urmări judecata și planurile de viitor ale conducătorilor țărănismului regățean, nu putem de loc stabili întâi cum visează ei în viitor situația gospodăriilor rurale și a sătenilor. Apoi nu poți ști precis ce îndrumări practice au de gând să dea producției rurale, cum să se facă finanțarea și valorificarea acestor produse? Căci încercările lor de până acuma au dat greș.

Încercările de cooperativizare a vieții economice pornite de București, apoi încercările de standardizare a exportului prin legi, apoi sovietizarea administrației, nu a adus nici un folos și îmbunătățire situației din vechiul Regat. Încercările de ale întinde și în Ardeal a început să anarhizeze ordinea bună ce exista acolo.

Și toate aceste inovațiuni sunt concepții țărăniști.

Deosebirile acestea de interese și vederi au împiedecat în trecut și cu siguranță vor împiedeca și în viitor orice posibilitate de progres.

Câtă vreme vor mai dura aceste svârcoliri nu se știe.

Menținerea acestui regim nu este nici în interesul grupării naționale, țărăniști și nici a țării.

București.

Remizier.

Proiectul de lege contra cametei.

Luni seara s'a împărțit la Cameră următorul anteproiect de lege contra cametei:

Art. 1. — Dobânda legală anuală se fixează la 5 la sută peste scontul Băncii Naționale a României.

Art. 2. — Dobânda convențională nu poate întrece 9 la sută peste scontul Băncii Naționale a României. Ea nu poate fi stipulată decât prin act scris.

Când debitorul este ținut să plătească o dobândă fără ca aceasta să fie fixată prin act, el va plăti dobânda legală.

Art. 3. — Prin dobândă se înțelege nu numai toate datoritiile accesorii plătitibile în bani, dar și orice prestațiuni la care debitorul se obligă pentru folosința capitalului.

Orice mijloace de probațiune sunt admisiibile pentru a dovedi mărimea dobânzilor plătite sau a celor ce urmează a fi plătite.

Art. 4. — Dacă s'au stipulat dobânzi cari întrec maximum arătat de art. 2, pentru excedent obligația este nulă de drept.

Actele cuprinzând stipulațiuni de dobânzi superioare maximumului fixat, nu vor putea fi autentificate.

Actele cuprinzând stipulațiuni de dobânzi superioare maximumului prevăzut de art. 2, vor fi intabulate, prenotate sau înscrise, cu adăogirea că dobânzile se înscriu la maximum arătat.

Art. 5. — Plata anticipată a dobânzilor nu poate avea loc decât pe maximum 6 luni.

Art. 6. — Dobânzile de orice fel se prescriu dacă nu au fost cerute și urmărite timp de 5 ani.

Art. 7. — Dispozițiunile acestei legi se aplică și dobânzilor de orice fel, din actele scrise, pentru timpul ce curge dela depunerea pe biurourile Corpurilor legiuitoare a proiectului acestei legi.

Art. 8. — Creditorul care va stipula, cere sau primi o dobândă convențională superioară celei fixate prin această lege, se va pedepsi cu închisoare dela 2 luni până la un an și cu amendă dela 5000 la 20.000 Lei.

Acelaș pedeapsă se va aplica și aceluia care cu știință servește ca mijlocilor la comiterea delictului.

Art. 9. — Dacă infracțiunea prevăzută de art. 8 s'a săvârșit de un profesionist sau de o persoană, care anterior a fost condamnată pentru acelaș delict, se pedepsește cu închisoare dela 6 luni până la 3 ani și cu amendă dela 20.000 Lei până la 100.000 Lei.

Art. 10. — Când infracțiunea prevăzută de art. 8 și 9 s'a săvârșit în numele unei societăți comerciale, pedeapsa se va aplica celor ce au aprobat încheierea afacerii.

Dacă delictul s'a săvârșit de un procurist sau un mandatar, pedeapsa se va aplica atât acestuia, cât și celor în numele cărora și cu știerea cărora delictul a fost săvârșit.

Art. 11. — Acțiunea publică nu se poate pune în mișcare decât la cererea părții vătămate.

Infracțiunea este de competența judecătoriei.

Hotărârea de condamnățiune se va publica într'un ziar răspândit pe cheltutala celui condamnat.

Art. 12. — Toate dispozițiunile contrare din legile în vigoare, se abrogă.

† Vasile C. Osvadă

Cunoscutul economist și publicist în Cluj, a încetat din viață la 16 crt., în etate de 56 de ani.

Răposatul a avut în ultimele trei decenii un rol remarcabil în viața publică a Ardealului românesc, dezvoltând o vie activitate pe toate terenele.

Absolvent al Școlii super. de comerț din Brașov, D. C. Osvadă, s'a ocupat, în primii ani după intrarea sa în viața practică, îndeosebi cu

chestiunea cooperativelor de credit, de consum, de valorizare etc. pe atunci încă în fașe la noi Românii ardeleni. În interesul acestora a dezvoltat o stăruitoare propagandă, cu scrisul și cu graiul viu în numeroase conferințe, ce a ținut la sate și în revista sa „Tovărășia” pe care a editat-o și a redactat-o un șir de ani.

Fără rezultate mai de seamă pe acest teren, fiindcă băncile noastre de credit, pe aceștia din Ardeal îndeplineau pe atunci, ca și azi, cu bun succes rolul băncilor sătești din vechiul Regat, Vasile C. Osvadă a luat ulterior conducerea băncii de credit „Agricola” din Hunedoara, în calitate de director.

După Untre și pe timpul Consiliului Dirigent a ocupat în sinul acestuia postul de secretar general la resortul Agriculturii a luat parte activă la fondarea „Băncii Agrare, a Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț și a întreprinderilor Forestiere Române, toate din Cluj. La „Banca Agrară”, Cluj, a ocupat și unul din posturile de directori, până la reorganizarea acestei bănci, rămânând ulterior membru în Consiliul de administrație. În aceeași calitate a mai funcționat și la băncile „Banca Centrală pentru Industrie și Comerț”, la întreprinderile Forestiere Române, „Fonciera”, soc. de astg., „Ardealul”, Institut de arte grafice, toate în Cluj, precum și la băncile „Agricola”, Hunedoara și „Izvorul” din Alba-Iulia.

Spirit viu și bun mânuitor al condeiului a scris numeroase articole de cuprins economic-financiar în cotidienele noastre și a colaborat și la revista noastră în primul deceniu al existenței acestui organ.

Fie-l țărâna ușoară!

Bibliografie.

Cehoslovacia (1918—1930)

Problemele valutare și organizarea Băncii Naționale Cehoslovace, cu o prefață de Dr. Vilém Pospisil, Guvernatorul Băncii Naționale Cehoslovace. Cluj, Tip. „Cartea Românească” 1930. 145 Pagini. Prețul nearătat.

Tânărul profesor dela Academia de Comerț din Cluj și funcționar al Băncii Naționale din acelaș oraș, dl Dr. Sabin Cioranu, a înzestrat literatura noastră economică, cu o nouă lucrare valoroasă, apărută cu titlul de mai sus cătră finele anului trecut.

Noua lucrare este o continuare a studiului aceluiăș autor apărut în 1928 tot în Cluj, sub titlul „Probleme valutare și organizarea bă-

ncilor de emisiune în Germania, Polonia, Ungaria și Austria.”

Scopul autorului este, precum ne spune în „Cuvânt înainte”, să pună la dispoziția tuturor, carti se interesează de problemele valutare și de reînșănătoșarea valurilor deteriorate din Europa centrală, materialul necesar.

Și scopul acesta îl ajunge autorul complet, prin cele două lucrări minuțioase ale sale, cuprinzând un foarte bogat și instructiv material documentar, căror lucrări precum ne spune, îi vor urma lucrări similare cu privire la problema valutară și înșănătoșarea valutară din țărișoarele: Estonia, Lituania, Lettonia și Finlanda și eventual și din Jugoslavia, Bulgaria și Grecia.

Lucrarea de care ne ocupăm, pe lângă o „Prefață” în limba franceză, scrisă de Guvernatorul Băncii Naționale Cehoslovace dl Dr. Vilém Pospisil, care salută călduros apariția acestei lucrări, are următorul cuprins bogat:

Banca Austro-Ungară și inflația anilor 1914—1918, Alois Rasin și planul său financiar, Problemele valutare 1918—1923, Stampilarea Coroanelor și Imprumuturi interne și externe. Măsurile de ordin bugetar. Stabilizarea legală, Stabilirea parității între Cor cehă stabilitată și alte devize. Oficiul bancar, Banca Națională Cehoslovacă, (bilanțul anului 1929), Sucursalele acestei bănci etc. etc.

Din acestea sunt de remarcate ca dintre cele mai interesante și instructive capitolele: Banca Austro-Ungară și inflația anilor 1914—1918 și Alois Rasin și planul său financiar.

Lucrarea dlui Dr. Cioranu este o lucrare prețioasă, de interes și folos pentru toți cei ce voiesc să aprofundeze chestiunile valutare.

CRONICA.

Un comunicat al Băncii Naționale. Primit din partea Băncii Naționale a României următorul comunicat:

În ultimele zile Banca Națională a constatat că unele bănci chiar din cele importante, negociază devize străine la cursuri superioare celor la care aceleași bănci, ca și întreaga piață, încheie în acelaș timp transacțiuni cu Banca Națională și care sunt publicate zilnic în cota Bursei și în toate ziarele mai însemnate.

Scopul unor asemenea negocieri, la cursuri superioare celor ale Băncii Naționale, este de a da băncilor în cauză, ocaziunea unor mici câștiguri ilicite în operațiuni speculative de arbitraj, dăunătoare celor ce au nevoie de devize.

Banca Națională consideră astfel de operațiuni făcute în dauna neștiutorilor, ca abuzuri, și anunță pe toți cei ce au nevoie de devize, că le pot obține la Banca Națională, la următoarele cursuri oficiale plus 2 la mie pentru cheltuieli:

Lira sterlină	Lei 816,50.
Dolarul	„ 168—
Francul elvețian	„ 32'67
Francul francez	„ 6—

Iar celelalte devize la paritatea corespunzătoare, și invită pe acei cărora băncile le-ar socoti alte cursuri, să refuze a le primi și să ceară devizele de care au nevoie direct la Banca Națională care-i va satisface imediat, la cursurile de mai sus.

*

Banca Națională pentru reducerea dividendelor. Prin o adresă circulară către bănci Banca Națională recomandă acestora, din prilejul încheierii bilanțurilor, ca cu considerare la experiențele rele ale exercițiului trecut, mai bine să nu distribuie nici un dividend ori cel puțin să reducă dividendele pentru anul 1930 și să-și sporească în schimb rezervele pentru eventualele pierderi din viitor.

* BCU Cluj / Central

Schimbări în conducerea Băncii Agrare Cluj. Precum se anunță din Cluj directorul general al „Băncii Agrare“ dl Aurel Esca cu finele anului trecut a renunțat la postul său dela acest institut și și-a reluat postul avut mai înainte la Sucursala Băncii Marmorosch, Blanc & Co. Cluj.

Cu conducerea Băncii Agrare, în calitate de director general, a fost încredințat dl Iuliu Enescu, primdirectorul de până acum al acestei bănci.

*

Sporiri de capitaluri sociale. Banca „Vatra“ Cluj își sporește capitalul social cu Lei 3 milioane la Lei 6 milioane, iar banca „Vlădeasa“ Huedin la Lei 15.000.000. Aceasta din urmă din prilejul absorbirii băncii minoritare: Cassa de păstrare s. a. Călățele.

*

Banca Agriculturii Românești despre care s'a mai scris în Revista noastră va lua ființă în curând. Proiectul de lege va fi luat în discuție între primele proiecte, după deschiderea parlamentului.

Capitalul soc. este Lei 650 milioane, din care Statul va subscrie Lei 150 mil. și Lei 150 mil. instituturile financiare și particularii.

*

Uzinele de fier Reșița. Adunarea generală a acestei societăți convocată pe 20 crt., după ra-

tificarea cooptării în Consiliul de administrație a dlui General Balif, a decis amânarea resp. continuarea ședinței adunării generale pe ziua de 24 crt. pentru a hotărî asupra obiectelor puse la ordinea zilei.

În ședința de după masă a Consiliului dl General Balif a fost ales prezident al Consiliului de administrație.

*

Se proiectează, precum se anunță, mutarea Direcțiunii Centrale a societății dela București la Reșița — din motive de economii și numirea dlui Ing. Stan Vidrișin, fostul director general a C. F. R. ca director general, în locul dlui Agripa Popescu care va demisiona.

*

Tariful telefoanelor. În contractul intervenit între guvernul nostru și I. T. T. se prevede pentru societatea de Telefoane, care a preluat toate drepturile și obligațiile întreprinderii americane inițitoare, un procent de 8 la sută asupra capitalului net al investițiilor făcute, plus 2 la sută asupra acestui capital pentru fondul de rezervă. Orice surplus de venit e împărțit egal între Stat și societatea de Telefoane.

Pentru a putea obține un minimum de rendement, societatea are dreptul a modifica și mări unele tarife, comunicând nouele tarife ministerului de Comunicații pentru a fi supuse avizului Consiliului Superior al Comunicațiilor și aprobării Consiliului de miniștri. Dacă în termen de 30 de zile Societatea de Telefoane nu primește nici un răspuns, tarifele noi sunt considerate ca aprobate.

Societatea de Telefoane a crezut necesar în ultimul timp să ia măsuri pentru urcarea tarifelor de telefoane, la nouii abonați; nu e vorba de posturile de telefoane existente, ci numai la cele ce se vor instala în viitor. S'a calculat că rendamentul actual de 3% ar atinge astfel, după cinci ani, 5%. Cât despre interesele abonaților cari în loc de 5000 Lei anual ar avea de plătit 7200 Lei, ele vor fi compensate prin faptul că instalarea postului va costa numai 850 Lei, în loc de circa 16.000, la cât revine astăzi, dacă pe lângă taxele de instalare și costul aparatului, adăugăm „premiul“ de 10.000 ce se cere pentru un număr nou de telefoane.

Cererea Societății de Telefoane a fost înaintată Ministerului de Comunicații în cursul lunii Decembrie; sărbătorile și vacanța prelungită, au făcut ca această cerere să vie în fața Consiliului cu câteva zile înainte de expirarea termenului de o lună prevăzut în contract. Chestiunea nefiind studiată de majoritatea celor 15 membrii din comisiune, și o amânare a ședinței fiind exclusă, s'a dat, în urma câtorva critici rostite de trei delegați, un aviz defavorabil. Consiliul de miniștri care urma să se pronunțe, a admis un nou termen, până la 23 Februarie a. c. când chestiunea va fi studiată mai amănunțit.

„DECEBAL“, institut de credit și economii în Deva.**CONVOCARE**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „DECEBAL“, Deva, sunt convocați prin aceasta la

adunarea generală ordinară

pentru ziua de 18 Februarie 1931, care se va ține în localul Băncii din Deva — în lipsa membrilor receruți, adunarea se va ține în înțelesul art. 22 din statute la 25 Februarie 1931, tot la timpul și locul indicat — cu următorul

Program:

1. Constituirea adunării și designarea alor 2 notari și 2 scrutinători.
2. Raportul anual al Consiliului de Administrație și Comitetului de Censori, prezentarea și aprobarea bilanșului și contului de profit și pierdere pe anul 1930, deciziunea asupra împărțirii beneficiului net și descărcarea;
3. Alegerea alor 3 membri în Consiliul de Administrație pe durata de 3 ani;
4. Alegerea unui membru în Comitetul de Censori pe durata de 1 an;
5. Trecerea fondului de pensuni la fondul pentru dubioase;
6. Modificarea articolului 54 din statute;
7. Revizuirea situației în registrul firmelor în privința dreptului de semnare a firmei, a membrilor din Consiliul de Administrație, precum și a celorlalte autorizații de semnare a firmei;
8. Decisiune cu privire la starea capitalului societății în registrul firmelor;
9. Eventuale propuneri.

D e v a, 21 Ianuarie 1931.

Consiliul de administrație.

Domnii acționari, care doresc a participa cu drept de vot la adunarea generală sunt rugați, ca în baza art. 19 din statute să binevoiască a-și depune acțiunile cu 24 ore înainte de adunarea generală la casieria Băncii „Decebal“.

Activ.	Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1930.		Pasiv.
	Lei	b.	
Cassa:			Capital
numerar	534.045		5.000.000
disponibil la B. N. R.			Fonduri:
Deva	529.278	1.063.323	de rezervă statutar
Portofoliu de:			647.404
cambii	24.582.035		de rezervă special
obligațiuni cu acoperire			50.000
hipotecară	2.141.721		pentru creanțe dubioase 427.000
obligațiuni cu cavenți	3.069.071	29.792.827	Depuneri spre fructific.: pe carnet
Conturi-curente cu acoperire hipo-			23.925.878
tecară și gtr	15.469.095		pe cont-curent
Efecte și acțiuni proprietatea Băncii	500.926		894.870
Diverși debitori	20.328		Conturi-curente creditoare
Imobile (Palatul Piața Unirii 16, Casa			7.391.435
din str. Decebal 10, Casa din str.			Reescont:
A. Mureșan 5, Morile din str. Uzina			la B. N. a Rom., Deva 7.999.931
Electrică 1 și Cuza Vodă 29)	4.100.000		la alte bănci
Mobilier	440.000		3.014.005
	51.386.499		Diverși
			15.291
			Dividende neridicate
			19.540
			Dobânzi transitorii
			600.000
			Profit și Pierdere:
			beneficiu reportat din
			anul 1929
			21.159
			beneficiu net pe a. 1930 1.379.986
			1.401.145
			51.386.499

D e v a, la 31 Decembrie 1930.

Giviu Groza m. p., director executiv.

Dionisie Ardelean m. p., casier.

Constantin Ionescu, m. p., contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Petru Groza m. p., președinte. Valer Căndrea m. p. Iosif Botean m. p. Aug. Herbay m. p. Gheorghe Popovici m. p.
Tatos Grigoriu m. p. Adam Lula m. p. Alexandru Petreu m. p. Nic. Duma m. p. Dr. Cornel Moldovan m. p.

Am verificat prezentul cont și l'am aflat în concordanță cu registrele.

COMITETUL DE CENSORI:

Adam Leșnician m. p., președinte.

Adam Groza m. p.

Abel Rotea m. p.

Petru Guia Moju m. p.

„VATRA“

institut de credit și economii societate pe acții, Cluj. — Filială în Moclu.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VATRA“, societate pe acții în Cluj, se invită în sensul statutelor în

a XXIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Cluj, la 9 Faur 1931, la orele 10 a. m., în localul institutului (Str. Regina Maria No. 47). În caz, că la această adunare nu s'ar prezenta numărul acționarilor cerut de statute, prin aceasta se convoacă adunarea generală în sensul §-ului 23 din statute, pe ziua de 23 Faur 1931, orele 10 a. m.

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale;
2. Raportul Direcțiunii și ai Comitetului de supraveghere despre rezultatul gestiunii anului trecut;
3. Deciziunea asupra bilanțului anual pe baza acestor rapoarte și darea absolutului membrilor Direcțiunii și Comitetului de supraveghere;
4. Deciziune asupra împărțirii profitului curat și statorirea dividendei;
5. Statorirea marcelor de prezență pentru membrii din Direcțiune, a Comitetului de supraveghere și a cheltuielilor de călătorie;
6. Propunere pentru sporirea capitalului social dela Lei 3.000.000 la Lei 6.000.000;
7. Propuneri eventuale;
8. Închiderea adunării generale.

Domnii acționari, cari voese să participe la adunarea generală, sunt rugați a-și depune acțiunile înainte de deschiderea adunării generale la casa institutului, conf. §-ului 19 din statute, cum și documentele de pleipotență.

Acțiunile se mai pot depune la toate institutele membre la „Solidaritatea“, dar cel mult până la 2 Faur 1931.

Din ședința plenară a direcțiunii „VATRA“, ținută la 17 Ianuarie 1931.

Direcțiunea.

Activa.

Bilanț general, pe anul 1930.

Pasiva.

Activa		Pasiva	
	Lei b.		Lei b.
Cassa numărar	1.257.778—	Capital social	3.000.000—
Cassa disponibil la bănci	228.995— 1.483.773—	Fondul de rezervă	630.281'26
Cambii	19.452.395—	Fondul cultural Nicolae Ivan	114.517'13
Credit Camb. eu acop. hip.	4.121.773— 23.574.168—	Fondul de pensie	326.730'55
Cont-Curent: Debitori	7.704.342'35	Fondul special de rezervă pentru creanțele dubioase	352.552— 1.424.080'82
Efecte	510.765—	Depuneri spre fructificare	21.908.398—
Imobile: Casa institutului și alte realități	3.029.074—	Depuneri în cont-curent	6.493.846'16 28.407.244'16
Mobilier	8000—	Reescont	2.441'700—
		Dividendă neridicată	28.263—
		Interese transitoare	319.458—
		Profit curat	692.378'27
	36.313.122'35		36.313.122'35

Spese.

Profit și Pierderi, pe anul 1930.

Venite.

Spese.		Venite.	
	Lei b.		Lei b.
Interese de Depuneri spre fructif.	2.350.751'47	Interese, provizie și chirie	4.471.627'74
Interese de Reescont	318.046— 2.668.797'47		
Salare	450.900—		
Marce de prezență	33.000— 483.900—		
Dare	191.100—		
Spese, porto	281.180— 472.280—		
Amortizări din { imobile	126.212—		
{ mobilier	2.000—		
{ efecte	26.060— 154.272—		
Profit net	692.378'27		
	4.471.627'74		4.471.627'74

Cluj, la 31 Decembrie 1930.

Dr. Laurian German m. p., președinte.

Pentru contabilitate: Ioan Dejenar m. p., dir. ex., expert contabil,

DIRECȚIUNEA:

Dr. Alexandru Dragomir m. p.

A. Mandeal m. p.

Dumitru Antal m. p.

Dr. Victor Stanciu m. p.

Io. Iel Comșa m. p.

Dr. Sebastian Stanea m. p.

Dr. Ioan Runcanu m. p.

Dr. Vasile Sava m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în consonanță numerică cu registrele institutului.

Cluj, la 16 Ianuarie 1931.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Ioan Ojoiu m. p., președinte. Nicolae Vasiiu m. p. Dr. Dominic Stanea m. p. Ioan Stănescu m. p. Oliviu Sârbu m. p., exp. cont.

Tiparul Institutului de Arte Grafice „Dacia Traiană“, Sibiu.